

Korte studies in Mattheüs (68)

Johannes de Doper (15)

Elia

Johannes was niet Elia in hoogst eigen persoon. Dat maakt dat Johannes naar waarheid kon zeggen: nee, ik ben Elia niet. En dat maakt dat de Heere naar Johannes kon verwijzen als Elia die komen zou, omdat Johannes wél kwam in de geest en de kracht van Elia.

Als je dit lastig vindt om te zien, hebben we een ander voorbeeld in de Bijbel. Daar is Elia ook bij betrokken. Elia kreeg een opvolger aangewezen; dat was Elisa. Nu kunnen we vragen, was Elisa Elia? Nee, natuurlijk niet, zeggen we dan. Deze twee profeten zijn duidelijk onderscheiden. Ze volgen elkaar op en zij hebben elk een eigen levensloop. Maar in zekere zin kunnen we zeggen dat Elisa wel Elia was en wel op grond van een bijzondere gebeurtenis vlak voor het heengaan van Elia.

Elia was door God naar de Jordaan gezonden en Elisa was tegen het advies van Elia met hem meegegaan (2 Kon. 2:2, 4, 6).

'Toen nam Elia zijn mantel, rolde hem op en sloeg het water. Dat werd naar beide zijden verdeeld, en zij gingen er beiden door, over het droge. Het gebeurde nu, toen zij overgestoken waren, dat Elia tegen Elisa zei: Vraag mij wat ik voor u doen zal, voordat ik van u weggenomen word. Elisa zei: Laat er toch twee delen van uw geest op mij mogen zijn. Maar hij zei: U hebt een moeilijke zaak gevraagd; als u mij zult zien als ik bij u vandaan weggenomen word, dan zal het u gebeuren, maar zo niet, zal het niet gebeuren.' (2 Kon. 2:8-10).

In het vervolg kunnen we lezen dat het wél gebeurde en dat Elisa kreeg wat hij vroeg: twee delen van DE GEEST VAN ELIA op hem. Dát hij die kreeg, blijkt toen hij bij terugkeer uit de woestijn bij de Jordaan stond:

'Hij nam de mantel van Elia, die van hem afgevallen was, en sloeg het water en zei: Waar is de HEERE, de God van Elia, ja Hij? Hij sloeg het water en het werd naar beide zijden verdeeld, en Elisa ging erdoor.' (2 Kon. 2:14).

Dit betekent 'in de geest en de kracht van Elia'. Want toen de leerling-profeten Elisa terug zagen komen, zeiden zij:

'De geest van Elia rust op Elisa.' (2 Kon. 2:15).

Was Elisa Elia? Nee, niet van vlees en bloed.

Was Elisa Elia? Ja, de geest van Elia rustte op Elisa.

Dezelfde vragen kunnen we stellen bij Johannes de Doper.

Was Johannes Elia? Nee, niet van vlees en bloed.

Was Johannes Elia? Ja, hij kwam 'in de geest en de kracht van Elia'.

Dezelfde vragen kunnen we stellen over een toekomstige profeet.

Zal die profeet Elia zijn? Nee, niet van vlees en bloed.

Zal die profeet Elia (of Johannes) zijn? Ja, hij zal komen in de geest en de kracht van Elia.

2 Koningen 2 heeft ons wat betreft zowel Johannes als Elia nog wat meer te laten zien. In de eerste plaats bleek AAN DE JORDAAN dat de geest van Elia op Elisa rustte. De Jordaan was een belangrijk gegeven in het eerste wonder dat door de hand van Elia werd verricht. Hij deed daar letterlijk hetzelfde als het laatste wonder dat door de hand van Elia werd verricht. Hij sloeg met de mantel op het water van de Jordaan, zodat het uiteen spleet en hij droogvoets naar de overkant ging. Natuurlijk doet ons dat onmiddellijk denken aan de doortocht van Israël door de Jordaan (Joz. 4). Dat was voor Israël de ingang in het beloofde land en hiermee begonnen zij het Koninkrijk te beërven.

Johannes stond te dopen aan de Jordaan. En die doop had alles te maken met de ingang in het Koninkrijk der hemelen.

Het tweede punt wat ik onder de aandacht wil brengen is de mantel van Elia. Dat was niet een of ander koninklijk gewaad. Het was een haren mantel die bijeen werd gehouden rond het middel met een leren gordel (2 Kon. 1:8). Dat is de mantel die van Elia was afgevallen toen hij door een vurige wagen met vurige paarden werd weggenomen. In de tekst wordt extra de nadruk gelegd op deze mantel. Tot tweemaal toe wordt hij genoemd 'de mantel van Elia, die van hem afgevallen was.' (2 Kon 2: 13, 14). Dat was de mantel die Elisa voortaan zou dragen als de opvolger van Elia. Daarmee zou hij gaan 'in de geest en de kracht van Elia'; hetgeen ook blijkt dat hij juist deze mantel gebruikt om zijn eerste wonder te verrichten.

Vooraf hierom is het dat we Johannes op dezelfde wijze gekleed zien en dat dit zo uitdrukkelijk beschreven staat.

'Deze Johannes had kleding van kameelhaar en een leren gordel om zijn middel.' (Mat. 3:4).

Hij had als het ware de mantel van Elia, 'die van hem afgevallen was', opgeraapt en aangedaan samen met de leren gordel.

In deze kleding herkennen we Johannes als Elia. Was Johannes Elia? Nogmaals, niet in vlees en bloed; en daarom kon hij zeggen; 'nee, dat ben ik niet.' Was Johannes Elia? Ja, hij ging 'in de geest en de kracht van Elia' en daar waar de mantel van Elia was afgevallen, heeft Johannes hem opgeraapt en heeft hij aan de Jordaan zijn missie onder Israël voortgezet.